

Der foresvævede mig, medens det ærede Medlem talte, Muligheden af en Rigsretsanklage imod mig. Jeg maa imidlertid gøre baade den højtærede Kirkeminister og det ærede Medlem opmærksom paa, at det, som er sket med Hensyn til Konstitutionen af Pastor Andersen paa Øland efter Indstilling af Biskoppen over Aalborg Stift og med Tilslutning fra Kirkeministeriet, er sket akkurat paa samme Maade i Sjællands Stift, idet Sjællands Biskop ogsaa har konstitueret en amerikansk Præst og, saa vidt jeg erindrer, uden særlig indhentet Billigelse fra Kirkeministeriets Side, idet saadanne Konstitutioner jo under normale Forhold ligger under Biskopperne. Naar Konstitutionen paa Øland har været længere end normalt, hænger det sikkert sammen med, hvad den højtærede Kirkeminister ogsaa gjorde opmærksom paa, at man deroppe gerne vilde beholde Pastor Andersen og derfor har ventet for at se, om et Lovforslag af den Art, jeg havde fremsat, ikke skulde kunne blive vedtaget, saa de kunde faa Pastor Andersen som deres Sognepræst deroppe. Der kan vist ikke være delte Meninger om, at det er betimeligt at foretage saadanne Konstitutioner, som altsaa er foretagne baade her i Sjællands Stift og i Aalborg Stift — og jeg skulde huske meget fejl, om ikke ogsaa i Viborg Stift, der har i hvert Fald været Tale om en saadan Konstitution derovre —, i Stedet for at lade disse Embeder henstaa ubetjente maaske i længere Tid, og jeg mener ikke, der kan anføres begrundede Indvendinger mod Lovhjemmelen derfor.

Den højtærede Kirkeministers Begrundelse for at behandle Præster for evangelisk-lutherske Frimenigheder i Sønderjylland og Missionærer med tysk Uddannelse, som forinden Overdragelsen er konstituerede i Præsteembeder i Sønderjylland, anderledes og bedre med Hensyn til Kravet om Præsteløfte end evangelisk-lutherske Præster her i Kongeriget og Præster for danske evangelisk-lutherske Menigheder i Amerika og danske Missionærer, synes jeg er ganske overordentlig svag. Den højtærede Kirkeminister siger, at den lutherske Landskirke i Sønderjylland har tidligere tilhørt den danske Kirke. Derfor skal man ikke kræve af disse Sognepræster, der sidder dernede, og som faar Lov til at blive der, fordi deres Menigheder kan bruge dem, at de skal aflægge noget Præsteløfte. Det kunde aldrig falde mig ind at tænke, at den højtærede Kirkeminister kunde ville afkræve

dem noget Præsteløfte, rent bortset fra, at det ikke er rigtigt, hvad den højtærede Kirkeminister siger, at den lutherske Landskirke i Sønderjylland tidligere har tilhørt den danske Kirke, for der var ogsaa før 1864 en særlig Landskirke der, som ikke tilhørte den danske Landskirke. Jeg ved, at det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen har haft saadanne Tanker, men jeg haaber, han har opgivet dem.

Saa gaar den højtærede Kirkeminister over til at tale om Frimenighederne dernede og siger, at disse Frimenighedspræster har gjort saa stor en Gerning, at vi meget godt kan være tjente med dem og kan anse dem for fuldt ud ligestillede med de Præster, der sidder ved Kirkerne dernede. Jeg er fuldstændig enig med den højtærede Kirkeminister i at anerkende det store Arbejde, de har gjort, hvad jeg for øvrigt gjorde i Gaar, men man kan dog sige det samme om danske Præster, der er gaaet til Amerika. De har gjort et Arbejde for vore Landsmænd derovre baade folkeligt og kirkeligt, fordi de havde den Anskuelse, at det vilde være en stor Ulykke for de udvandrede Danske, om de straks skulde sluges af det store amerikanske Folk, og at det var af afgørende Betydning for dem ogsaa med Hensyn til at bevare deres Folkeejendommelighed at høre Forkyndelsen paa deres Modersmaal. De har ofret sig for de Danske derovre, og skulde vi nu ikke, naar de vender hjem, vistnok i Mistvivl om, hvorvidt der overhovedet er Levevilkaar for dansk Skoleliv og dansk Menighedsliv i Amerika, med Tak tage imod dem og sige: Vi ønsker gerne at bruge jer herhjemme?

Og nu Missionærerne! Vil den højtærede Kirkeminister saa virkelig hævde, at Missionærer med tysk Uddannelse i Sønderjylland skulde staa den danske Folkekirke nærmere, og at der skulde være Grund til at give dem en bedre Behandling med Hensyn til Aflæggelse af Præsteløftet end de Missionærer, vi har sendt ud her fra den danske Folkemenighed, og som har gjort deres Arbejde i Hedningelandene? Jeg tror ikke, at dette Standpunkt overhovedet er holdbart. Jeg tror, at naar den højtærede Kirkeminister er gaaet med til, hvad han er gaaet med til, at give Adgang for Frimenighedspræster i Sønderjylland og for de der konstituerede Missionærer til at blive Sognepræster uden Aflæggelse af Præsteløfte, maa den højtærede Kirkeminister gaa et Skridt videre; saa maa han [i fuld Analogi dermed give samme Adgang for de evangelisk-lutherske Fri-